

ЗАЩО ФАМИЛНАТА ТЕРАПИЯ ТРЯБВА ДА ВЗЕМЕ ПРЕДВИД ПРИНЦИПИТЕ НА ДЗЕН БУДИЗМА

Фийби Проски

Клиничен социален работник, МН, Мейн

„Състраданието, в същността си, е познанието, че всеки и всичко е отражение на всеки и всичко друго”.(Мингюр Ринпош 2007, с. 174)

В тази статия ще изложим обосновката си за използването на Дзен-мисленето за развитие на полето на фамилната терапия и ще дискутираме резонанса между същността на тези две системи от познания от гледна точка на теорията, практиката и начините, по които Дзен-мисленето разширява нашето настоящо системно разбиране.

Естествената системна природа на фамилната терапия резонира с дълбокото чувство за взаимосвързаност, което лежи в основата на Дзен Будисткото мислене. Въпреки че никога не биха се събрали в „брак”, фамилната терапия и Дзен Будизмът по много пунктове взаимно подсилват своите открития. Но има и нещо повече, защото Дзен-мисленето се простира отвъд настоящите паралели с фамилната терапия, по очертания, които прокарват пътя за разширяване на системното мислене в едно ново измерение - измерение, обхващащо както природата на съзнанието на терапевта, така и на клиента; измерение, въплъщаващо състоянието на състрадание, извиращо директно от идеята за взаимосвързаност.

КАКВО Е ДИАГНОЗА? ВЪРХУ „АУТИЗМА” ПРИ ТЕРАПИЯТА НА ДВОЙКАТА

Ливън Майгроуд

Клиничен психолог, брачен и фамилен терапевт,
Център за фамилна терапия, терапия за двойки и сексуална терапия,
Университетска болница, Льовен

Терапевтите са конфронтирани със смислово-организиращото влияние на диагнозата. Тази статия разглежда диагнозата като социална конструкция. Специално внимание е обърнато на диагнозите от спектъра на аутистичните разстройства. Социалната конструкция на значението и ролята на общността за тях, предлага рамка за разбиране на силата на „диагнозата” в организиране на смисъла по време на терапията. Централната роля на общността е изтъкната по два начина. Първо-като лингвистична общност - общност, в която значението живее и се развива. Второ, общността се разглежда като групата, към която човекът принадлежи. Диагнозата може да предложи на тези, които са отхвърлени, начин да принадлежат. Това разбиране за диагнозата позволява повече свобода при създаване на алтернативно значение в терапията, напр. при терапията на двойка. Една и съща история е разказана два пъти: парчета от металог се комбинират с обикновен текст.

Ликвидна етика – психотерапия във време на несигурност

Зигмунт Бауман¹, Паоло Бертрандо² и Хелга Ханкс³

Промените на обществото с времето и през 20-ти и 21-ви век са съществени.

Интервюто с Бауман засяга специфични въпроси, свързани с грижа за етиката на психотерапевта, работещ през 21 век.

Професор Зигмунт Бауман, изтъкнат социолог, се съгласи да бъде интервюиран от Паоло Бертрандо и Хелга Ханкс в началото на 2009г. Темата на интервюто се съсредоточи върху

въпроса какво мисли Бауман за психотерапията и по-специално какви са неговите виждания за „етиката на психотерапията”. Той направи екстраполация за какво е загрижен клиентът, идващ днес на терапия и как поколенията от Втората световна война насам могат да бъдат идентифицирани в ясно обособяващи се групи. Това се превърна в центъра на интервюто, като теорията на Бауман за това, което той нарича „Ликвидни времена - живот във века на несигурността” ни даде идеята да зададем въпроса за психотерапията и ролята и в днешното общество.

С презентация на интервюто беше открита международната конференция

Психотерапията като етика: Постмодерната отговорност в клиничната практика, спонсорирана от *Episteme* /Център за системна терапия/, в Турино, Италия през октомври 2009г.

---

¹ Заслужил професор по социология на университета в Лийде, Обединено кралство

² Директор, Център „Епистим”, Турино, Италия

³ Консултант по клинична психология и системен терапевт, Лийде, Обединено кралство

ПОСТМОДЕРНА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ЕТИКА: ПРАКТИКУВАНЕ НА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОТНОШЕНИЯТА

Шийла Макнами, Ph.D

Департамент по комуникации, Университет Ню Хемпшир, САЩ

*Ясно е, че етиката не може да бъде формулирана
(Витгенщайн)*

Полето на психотерапията (както повечето професионални сфери) е пълно с грижа за етични действия, като под „етично действие” обикновено се подразбира „да правиш правилното нещо”. И все пак, когато функционираме в една постмодерна чувствителност – в свят, който цени несигурността като противопоставена на сигурността, постоянната промяна като противопоставена на стабилността и местни/исторически/ културни *непредвидими обстоятелства*, вместо всевалидни закони - отговорът на въпроса какво се смята за етична практика, изисква изцяло различен фокус на внимание.

Традиционно, вярването е било, че ние можем да съдим индивидите и техните действия и по този начин да правим оценки за уместността или етичното качество на тези действия. В традиционното схващане се предполага, че критериите за етично действие са емпирично подкрепени и приложими в разнообразни контексти. В постмодернизма, обаче, ние сменяме фокуса по два важни начина: (1) от вярването, че може да има един, постоянен набор от критерии за оценяване на етиката във всяко специфично действие и (2) от поставянето в центъра на индивидите и техните действия към поставяне в центъра на *процесите на взаимоотношението*. Тези промени изискват да подходим към въпроса за етичното действие по радикално различен начин.

Уроци за психотерапевтичната етика, извлечени от сферата на изследователската сфера

Питър Стартън

Преподавател по фамилна терапия, Лийдс Юниверсити, Обединено Кралство

Изследователската култура е една богата, макар и за някои терапевти чужда, култура. Както от другите култури, и от нея можем да научим много и да я уважаваме. По-специално, тя, в продължение на много десетилетия, е обръщала особено внимание на етичната практика. Ангажирането със света на изследванията се обсъжда като морално изискване към терапевтите, както и като имащо стратегическо значение за моралната задача психотерапията да остане на разположение на тези, които имат нужда от нея.

Разглеждат се два аспекта на етичните уроци, които имат да се извлекат от изследванията. Първият се отнася до въпроса доколко етичната практика изисква да знаем дали терапията е ефективна, безполезна, или пък активно вредоносна.

Изследванията могат да дават познание за ефективността на някои страни на терапията. По-специално, може да посочва когато даден аспект на терапията е неефективен или наврежда, така че по-нататъшното му използване престава да бъде морално. И второ, в по-широк смисъл, терапевтите могат да се поучат от това как авторите на изследвания са се справяли с различни етични проблеми. Припомнят се общоприети за изследванията етични съображения, когато те имат отношение и към етиката в психотерапията. И накрая, разглеждането на етиката в терапията през обектива на изследователската етика се използва с цел да подскаже различни начини, по които системната терапия и изследванията могат да си бъдат взаимно полезни.

Етична терапия:

предложение за пост-модерната ера

Марко Бианкарди* и Пауло Бертрандо**

* Директор Обучение, Център Епистем, Торино, Италия

** Директор, Център Епистем, Торино, Италия

Тази статия се занимава с проблема за моралната отговорност в психотерапията. В днешно време всеки терапевт трябва съзнателно да се откаже от илюзията, че е способен обективно да обоснове решенията, които взема по време на своята клинична практика; това обаче не води до отказ на терапевта от моралната отговорност за професионалната му практика, а напротив - е път към поемане пълната отговорност за всичко, което може да се случи в терапевтичния процес. Вярваме, че клиничната отговорност в наши дни не бива да бъде разбрана така, както се е разбирала в рамките на класическата логика: съвременната клинична отговорност трябва да се смята за отговорност от втори род. Да поемеш такава отговорност означава да можеш да наблюдаваш и анализираш връзката, в която си поставен чрез операции от втори порядък.